

NÉPI EGYSÉG

BRASSÓ-Brasso

Szerkesztőség: Str. Argintarilor (Órda-u.) 16, Távbeszélő 17-53
Kiadóhivatal: Piața Gh. Enescu (Rózsa-ter) 2, Távbeszélő 22-69
Kéziratokat nem örlünk meg. Szerkesztőségi fogadó órái: csütörtökön 16-18 óráig, kiadóhivatali órák naponta 8-15 óráig

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: KURKO GYÁRPÁS

Bejegyzve a brassói törvényszéken G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Militară a Pressei sub No. 1437.7.X.1944

Előfizetés egy hónapra 4500 lei

NIRDETESI DIJAK: Hírvonatban, hirdetésben, nyilvánterben
300, közgazdasági közleményben 800 lei szavanként (legkevesebb 20 szöveg). Kereset hirdetés négyzetcentiméterenként 300 lei. Gyászjelentés négyzetcentiméterenként 350 lei. Díjak előre fizetendők.

A demokratikus vívmányok megszilárdítása jegyében ünnepelték meg Brassó dolgozói a második szabad május elsejét

Harc az együttélő népek testvériségéért és a reakció maradványainak kiirtásáért

(Brassó). Május elsejére a Cenk alatti elterülő ódon város fölött ragyogó lombba bukkant a hatalmas hegyek. A napfény forró sugaraira a fák és bokrok gyors virágzásba fogtak. A kékkel egybeoltozott átsuhanó felhők már nem hideget, hanem csak árnyékot adtak, mintha az egész természet tudta volna, hogy a világ ma ünnepre készül.

Most egy esztendője óvatoss, hívőskés légáramlatokkal köszöntött ránt a munkásság. ünnep. A fegyverek még dörögtek a harcateren s nem lehetett teljes nekifejedéssel megülni a munka ünnepét. Ezidénre elfallgattak a fegyverrel s a tavasz is gyorsabb, hevesebb, az ünnepi készség is könnyebb és odaadóbb lett.

Csak a dolgozók harci készsége és ereje nem változott. Ezt bizonyította az a hatalmas tömeg, amely reggel nyolc órától kezdve áramlott, torlódt, hullámlott a régies házak közé szorított

brassói Főter felé s lobogó zászlók alatt, feliratos tablák tezeinek magasan hordozásával tüntetett és tett fogadalmat a szabadság és a társadalmi igazság jelszavai és kívánságai mellett.

Ezen a május elsején a dolgozók ropant társadalmá megint hitet tett a nyelveken, nemzetiségeken és vallásokon felülemelkedő nagyszerű munkástevérség mellett. A hallgatóságban, a menetben, a jelképes csoportozatokban minden alkalommal megnyilvánult a román-magyar testvérség, az együttélő nemzetek és népek ama hatalmas együttérzése, amely nélkül ma Európában és különösen Európának ebben a sarkában nem lehetne igazi békét teremteni. Ha az ünnepontok azt hiszik, hogy egy-két reakciós fűttszóval meg lehet akadályozni ezt a testvérséget, ha a jóhiszemű tulzok azt vélik, hogy a nemzetiségi kérdés megoldása a másnyelvű dolgozók hangjának elhal-

ványításában rejlik — akkor a mai május elseje komoly választ adott el-képzeleikre. A munka nemze közi ünnepe, éppen nemzetköziségénél fogva mindennél erősebben hangsúlyozta a világ minden népének, minden nyelvének, minden emberének egyenlő jogát ahhoz, hogy a közös műveltségi, társadalmi és tudományos kincsét saját nemzeti formáiba öntve mutassa fel a világnak.

Ezért volt különösen megkapó látvány az Ekésfronti falusi szervezeteinek felvonulása az ünnepség helyszínére, mert meglátuk benne a román földműveltség hatalmas nemzeti felsorakozását a munka nemzetközi hadseregében. Ezért volt ugyanilyen megkapó a Magyar Népi Szövetség színpompás tömegének lenyűgöző részvétele, mert ugyancsak bizonyítékát adta egy másik nemzetiség hasonló horderejű szán-

ja! ezt igyekeznek most is élesíteni, mert ha a különböző nemzetiségű dolgozókat sikerül újból egymásra uszítani, minden különösebb nehézség nélkül ismét a népre rakhatják azokat a bilincseket, amelyeket ammi könny és vér árán alig ráztunk le magunkról. Ezért kell következetes és kitartó harcot folytatnunk a nemzetiségi gyűlölet ellen.

Meg kell állapítanunk, hogy még mindig két tábor áll szemben egymással. A mit az egyik becsületes munkál, nélkülözések között felépít, a másik hazug jelszavakkal és félrevezetéssel igyekszik lerombolni. A reakció a nemzetiségi gyűlölet élesztése mellett a gazdasági szabotázs fegyverével is dolgozik. Tökéjükkel az építő munka helyett a fekete piac szolgálatába állították.

Ezen a május elsején, amikor a békekötés küszöbén állunk, fokozott éberséggel kell harcolnunk a reakció ellen. Ezt a harcot pedig csak szoros munkásszefogással küzdhetjük meg a velünk együttélő népekkel vállvetve.

Crăciun asszony gyújtó beszéde nyomán a munkászenekarok az Internacionálét játszották el.

Ezután felolvasták a határozati javaslatot és a Groza-kormány, valamint az Egységes Munkásarcvonal címére feladott üdvözlő táviratok szövegét.

A felkes tömeg ezután rendezett sorokban, zenekarokkal az élen megkezdte a felvonulást.

Felvonul a Munka hadserege

Az ünnepi szónoklatok meghallgatása után a Szabadság-téren lévő hatalmas tömeg menetoszlopokba fejlődött és megkezdődött a felvonulás. Az utirány a következő volt: Lópiac — Árvaház-utca — Fekete-utca — Rezső-körút egészen a megyefőnökség épületéig. A Rezsőkörúton a Mesota-gimnázium épületét átellenben emelt díszemlényen a polgári és a katonai hatóságok vezetői, a szakszervezeti tanács és a munkáspártok vezetősége fogadták a felvonulókat.

Néhány perccel fél 12 előtt haladt el az első menetoszlop a díszemlényről s a szakadatlan felvonulás közel fél 3 óráig tartott. Mindenütt, ahol a menet elhaladt, lelkes üdvözlés és éljenzés fogadta a munka névtelen hőseit, a több tízezernyi dolgozó embert, aki ezen a napon szilárd léptekkel menetelt a munka egyetlen nagy hadseregében. Jelmondatos tablák, a vörös és a nemzeti zászlók rengetege jelezte, hogy ez a végeérhetetlennek látszó menet a demokrácia útján halad, s ugyanazok az eszmék hatják át, mint a világ legkülönbözőbb pontjain e május elseji napon felvonuló munkástársak millióit. Üzemek és gyárak versengtek egymással, hogy minél több színt és pompát, ötletet és jelképet vigyenek bele ebbe a menetbe, hogy az külsőseiben is kifejezésre juttassa a felvonulók lelkeiben uralkodó ünnepi hangulatot.

A menet élen a szakszervezeti tanács csoportja haladt, majd a katonai zenekar ütemeire a brassói ezredek — köztük a Tudor Vladimirescu-ezred osztaga is — léptettek el a díszmenetben az emlény előtt. Először fordult elő az ország történetében, hogy katonák is részt vettek a május elseji díszfelvonuláson.

Közvetlenül ezután következett az Astra-üzemek hosszú menetoszlopa. Legelő a kerékpárosok meneteltek, majd a testnevelési szakosztályok és a gyári közművelődési csoportok tagjai következtek (Cikkünk folytatása a 4-ik oldalon)

„Szilárd munkásszefogással folytatjuk a harcot a sötétség erői ellen“

A szakszervezetek felvonuló csoportjai az Albina-bank épülete előtt felállított emlékvén körül sorakoztak fel az előre kijelölt rend szerint. A tér minden oldalán felállított hangszórók május elseje jelszavait ismételték az egyre szaporodó sokaság feje fölött. Közben egy alacsony szálló repülőgép rőpcedulákat szórt szél az aranyosan csillogó légből.

Az emlékvén a Munkásegységarcvonal, a szakszervezetek és a demokratikus szervezetek vezetői foglaltak helyet, majd nemskára megérkezett a város szovjet helyőrségének küldöttsége Medvedjev hadsereg vezetésével. Valamivel kilenc óra után a kivonult díszszád előtt végilepített Nicolae-Cociu tábornok, az V. hadtest parancsnoka, majd Predan tábornok, téparancsnokkal együtt ő is helyet foglalt az emlékvén.

Az ünnepi beszédek sorozatát Farcaș, a szakszervezetek titkára nyitotta meg. Annak ellenére, — mondotta — hogy már a második szabad május elsejét üljük, a nehézségek még korántsem győztük le. Ez a nap kiinduló pontja kell, hogy legyen az ország újjáépítésére és a reakciós erők megsemmisítésére irányuló újabb, lendületesebb harcnak. Eddigi tapasztalatainkat felhasználva itt az alkalom, hogy szilárd munkásszefogással folytassuk a harcot a sötétség erői ellen és ezzel egy időben lerakjuk egy jobb, boldogabb jövő alapjait.

Nicolae scu ezredes a Nemzeti Néppárt nevében mondott üdvözlő beszédet és a dolgozó közeposztály együttműködéséről és támogatásáról biztosította az egységes munkásarcvonalat.

Nicolae scu ezredes a Vörös Hadsereg és a Szovjetszövetség nevében szólásra emelkedik, a tömeg hosszasan élteti a szövetséges ellenőrző bizottság brassói elnökét, a Szovjetszövetséget és Sztálin vezértábornagyot és a Vörös Hadsereget. A zenekarok felől egymástán hangzik fel a Sztálin-himnusz ünnepélyes hangja. A szovjetalezredes, akinek beszédét egy vörös hadsereggel altszolt tolmácsolta, a következőket mondotta:

— Engedjék meg, hogy ezen a nagy ünnepen, amelyet hála a Vörös Hadsereg hősi küzdelmének, ma már szabadon ünnepelhetünk meg a világ béke- és szabadságszerető népei, a szovjetnépek szinte jókívánságait tolmácsoljam Románia népeinek. A győzedelmes Vörös Hadsereg ma egy éve vonult be Berlinbe, ahol saját barlangjában zúzta szét a fasiszta fenékvadát. A szovjetnép ma már a béke felépítésén és annak megerősítésén dolgozik. Ez a béke ma már szilárdan a népek kezében van. A felszabadított népek pedig tudják, hogyan kell ezt a nehéz áldozatokkal kivívott békét nemcsak megtartani,

hanem megszilárdítani is, mert nem akarnak több háborút. Medvedjev alezredes a népek békéért folytatott harcának, a szovjet és román népek testvériségének, a békéért dolgozó világ munkásságának éltetésével fejezte be beszédét. Az egetverő éljenzés közül megeszert felhangzott a Sztálin-himnusz dallama.

A Magyar Népi Szövetség üdvözlése

Jakab János, a MNSZ brassóme gyei szervezetének emölke a következő beszédet intézte a tömeghez:

Testvérek!
Május elsején, a munka ünnepén a Magyar Népi Szövetség üdvözlését hozom azoknak a városi és falusi dolgozóknak, a kinek egysége az ország felépítésének és demokratizálásának legerősebb talpköve. A Magyar Népi Szövetség tudatában van annak, hogy az ország anyagi és szellemi újjáépítése mindnyájunktól függ. Egyetlen pillanatra sem felejtjük el, hogy mind a magyar, mind a román reakció az ittlő népeknek csupán társadalmi és nemzeti elnyomást, háborus vérzivartart és rombolást okozott. Ezért kiméletlenül harcolunk a fasiszta reakciós maradványok ellen. Tudjuk, hogy a magyar reakció, akárcsak Maniu és Brătianu, ma a békekötés kérdését használja fel arra, hogy háttámadjon és szakadékot ásson az együttélő román és magyar nép közé.

Mi pedig testvérek, mást akarunk. Azt akarjuk, hogy a demokratikus Románia keretében a magyar és román nép között sem az országhatár kérdése, sem a nemzeti gyűlölködés többé ne képezzen választófalat. Ez a mi válaszuk a mindenképpoldali reakció mindenféle aljas híresztelésére.

Hozzá akarunk járulni a világbéke megszilárdításához! Apolni akarjuk a Szovjetszövetség hős népi iránt értebb barátságot! Teljes erővel részt akarunk venni az ország újjáépítésében és az összes demokrácia erőkkel szoros egységben, tel-

jes erőnkkel támogatjuk a Groza-kormányt!

Éljen a Groza-kormány! Éljen a május elsején harcosan ünnepelő, szabad munkásság! Éljen a népek szabadságának nagy pártfogója, a Szovjetszövetség! Éljen a demokratikus Románia! Éljen a román és magyar nép szétbonthatatlan testvérisége! Szabadság!

Cataneicu Gheorghe a Szociáldemokrata Párt nevében méltatta a nap jelentőségét. Beszédében ismertette a május elseje jelentőségét és történetét, végül szoros munkásszefogásra hívta fel az ország valamennyi dolgozóját.

„Ha nem folytatjuk a harcot, csak félmunkát végeztünk“

Crăciun Constanta asszony a tömeg hatalmas éljenzése közepette tolmácsolta a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának üdvözlését. Utána lendületes beszédében méltatta a nap jelentőségét. Felállította az elmúlt május elseje óta eltelt esztendő mértékét és megállapította, hogy az elért eredményeknek nem szabad senkit sem megelégszteniük. Tagadhatatlanul nagy eredmények voltak, de ha ujult erővel nem folytatjuk a harcot, csak félmunkát végeztünk. Ezt annál is inkább kell folytatni, mert a reakció állandóan újabb támadásokat intéz a demokratikus világ ellen. A legkiméletlenebb harccal, kitartó munkával és szétéphetetlen egységgel vihetjük csak ügyünket, a dolgozó nép ügyét végső győzelemre.

Románia a nemzeti ellentmondások tisztázása volt. A Maniu és Brătianu párt-

== HIREK ==

Naptár

Péntek, 1946. május 3. A nap 4 óra 40 perccel és 7 óra 15 perccel nyugszik. — Kat.: Sz. Ker. feltalálása. — Prot.: Irma. — Ort.: Timót. — Zsidó: 5706 év, Jár hó 2.

Szolgálatos gyógyszerárak Brassóban

Cefitörőkön: Schneider, Kapu utca 15-a. és Eichhorn, Kut utca 39.

A földvári eset

Az elmúlt vasárnap a vasuti műhelyek, a Prerom-gyár és a villanyüzem lelkes munkáscsoportjai végigjárták Szászma-gyárost, Veresmart és Földvár brassóme-gyei községeket, hogy a mezőgazdasági szerszámok megjavításával segítségére siessenek a vetés csatáját vívó falvak népeinek.

A városi és falusi dolgozók e közös erő-feszítése természetesen nincs ígyre a ki-sajátított hitlerista szász földbirtokoso-knak, akik azt szeretnék, ha az új gaz-dák földje paragon maradjon De nincs tetszésére a reakciós parasztpárti és libe-rális elemeknek sem, akiknek szintén az a céljuk, hogy a gazdasági nehézségeket politikai céljakra használják ki. Azzal per-se mitsem törődnek, hogy a jövőben ke-nyvere legyen az embereknek.

Mindenesetre jellemző, hogy ez a hitle-rista-manista érdekcsoport attól sem riadt vissza, hogy bandákat szervezen, ame-lyek Veresmarton és Földváron megtá-madták és bántalmazták a munkásokat.

Földváron a nemzeti-parasztpárti „új-jáépitők” rögtönzött gyűlést hívtak egy-be, ahol a nagyobb hatás kedvéért a régi receptet: a nemzetiségi uszítást vették elő és a magyarok ellen izgattak.

Ezek után persze csodálkoznak, hogy a magyarság miért nem rajong a „töré-nelmi” pártokért, melynek vezetői foly-vást a magyarság ellen uszítanak s min-dezt elkövetnek, hogy feleslegessék azt a szellemet, amely mindkét népre eddig csak szenvedést hozott.

Műsoros előadás. A Magyar Népi Szövetség belvárosi csoportja va-sárnap f. hó 5-én d. u. 5 órai kezdettel rendezi a Mester-utcai székfészenben magas színvonalú műsoros előadását.

— Május 9, a háború befejezé-sének napja hivatalos ünnep. A háború győzelmes befejezésének ünnepét, május 9-ikét hivatalos ünnepnek nyilvání-tották. Ezen a napon a fővárosban nagy-szabású katonai díszfelvonulás lesz, ame-lyen az Uralkodó, valamint a Szövetséges Ellenőrző bizottság tagjai is részt vesz-nek. Ezen az ünnepségen leplezik le a Győzelem-téren a Románia felszabadítá-sát küzdő szovjetkatonák áldozathozatalá-nak emlékművét.

— Ezen a héten megjelenik az új lakbértörvény. Az igazság-ügyminisztérium közli, hogy a végleges alakot öltött kész új lakbértörvény még e hét folyamán megjelenik a Hivatalos Lap-ban.

— Mack John elutazott Mack John angol munkáspárti képviselő tegnap befejezte romániai útját és, miután még Temesváron tett rövid látogatást, Belgrád-ba utazott, ahol Tito tábornaggal talál-kozik.

— Megindult a légiforgalom Románia és Amerika között. A múlt héten indult meg Románia és Ame-rika között az állandó légiforgalom. Egy-előre csak postát szállítanak a repülőgé-pek, de rövidesen sor kerül az utasforga-lom lebonyolítására is.

— Légiuton is csempészmek. Az aradi rendőrség egy Svájból érkezett repülőgépen egy 40 kilós láda óraalkat-részt talált mintegy 400 millió lej érték-ben. A nyomozás során kiderült, hogy az óriási mennyiségű óraalkatrészek Bu-gavsky Trifan bukaresti lakos címére volt feladva, aki azt a fekete piacon értékesí-tette volna. Az árut elkobozták.

— Újabb korosztályokat sze-relle a Vörös Hadsereg. A Vörös Hadseregből ismét hat korosztályt sze-reznek le. A „Vörös Csillag” ezzel kap-csolatosnak cikket közöl, amelyben rámu-tat arra, hogy a leszerelt katonák az öt-éves terv keretében munkához jutnak és résztvesznek az ország újjáépítésében.

— Bosszúból gyilkosság tör-

A Székelyföld bensőséges ünnepségeivel ülte meg május elsejét

(Sepsiszentgyörgy, a N. E. tudósítói-tól.) Május elsejét az egész Székelyföldön a legbensőségesebb keretek között ünnepelték meg. Szentgyörgyön már az előző napokban a munkásegységfront és a demokratikus pártok, valamint a szak-szervezetek hatalmas előkészületeket tettek a nap megünneplésére. A kereskedők kirakataikat szalkalommal szépen fel-díszítették. Az ünnepség zenés ébresztő-vel kezdődött. Az ünneplő tömeg és több-ezer főt kitevő gyári munkásság a város-háza előtt gyülekezett.

Nagy Viktor, a szaktanács háromszéki elnöke röviden ismertette a nap jelentő-ségét.

Popovici Gheorghe a vasutasok szak-szervezetének titkára román nyelvű be-széde után Szilágyi Géza szövómunkás mondott ünnepi beszédet. Szilágyi han-goztatta, hogy hatalmas vér és anyagi ál-

dozatot fizetett a munkásság az eddigi május elsejéért. Mi munkások biztosítá-ni fogjuk a békét és szabadságot — mon-dotta — még akkor is, ha a nemzetközi re-akció képviselői háborúra és gyűlöletre uszítanak. Háborúra uszítanak a Szovjet-szövetség ellen, amely a legnagyobb áldo-zatot hozta a munkások felszabadításáért. A továbbiakban Szilágyi elismeréssel ad-ozott a Groza kormány eddigi eredményei-ért és a munkásság nevében további bi-zalmát fejezte ki a nép kormányára iránt. Az újjáépítés terheit ne a dolgozók, ha-nem a háborús gazdagok és üzérkedők viseljék, akik az országot rombadöntötték! — mondotta befejezésül.

Ionescu ezredes, Háromszékmegye ka-tonai parancsnoka hangoztatta, hogy ez a nap a megvalósított munka mérlege kell, hogy legyen. Jelszavunk a béke, demok-rácia és haladás. Ez a valóban első sza-

bad május elseje, amikor a hadsereg, a nép hadserege is együtt ünnepelhet a néppel.

Benedek Jenő, az országos Szaktanács bukaresti kiküldötte az ország munkássá-gának üdvözlését tolmácsolta.

Szász Imre a MNSZ háromszéki elnöke a megye magyarságának nevében meleg szavakkal üdvözölte a dolgozókat és má-jus elseje jelentőségével kapcsolatban ki-jelentette, hogy ez a nap biztosítja lesz az itt együttélő népek testvériségének.

Petrás Gheorghe az Ekéfront nevé-ben, Bálint János a Haladó Ifjak, Borbáth Anna a dohánygyári nők, Ancu Alexandru a dohánygyári munkások, Becsey Pál a Szociáldemokrata Párt és végül Vargan-csik István a Kommunista Párt nevében mondottak beszédet.

Az ünnepi gyűlés után nagyszabású díszfelvonulás következett.

A Brassói Magyar Népi Dalárda 84-ik rendes közgyűlése

(Brassó.) A Magyar Népi Dalárda áprí-lis 28-án tartotta meg 84-ik rendes köz-gyűlését a Magyar Népi Szövetség székházában.

A közgyűlést Kónya József elnök nyi-totta meg. Elnöki jelentésében az ének-kar 1945—46 évi működéséről számolt be. Beszédében rávilágított arra, hogy az elmúlt év alatt a dalárda sokat fejlődött. Beszéde végén további kitartó munkára kérte a tagokat. Ezután sorban hangzott el a pénztári, főtítkári, karmesteri, gaz-dai, hangjegytári felelősek jelentése. A tisztikar jelentéseinek elhangzása után az új elnök és tisztikar megválasztására ke-rült sor. A közgyűlés egyhangulag a kö-vetkező tisztikart választotta meg:

Elnök: Kónya József. Társelnök: Ku-

harcz Olivérné. Alelnök: Papp Jenő, Polonyi István és Pozsár András. Diszel-nök: Szabó Béni. Örökös disztág, Pál András. A tisztikar többi tagjai változat-lanul megmaradtak.

Az indítványok és javaslatok elhang-zása után Kónya József indítványozta a táncbarátok egyesületének megalapítá-sát, amelynek célja a nemrégien elhunyt Izsák Idus táncanáról minden évben való megemlékezés és a táncszeretetek ápolása lenne.

A lelkes hangulatú közgyűlés Kónya József záróbeszédével ért véget. Ezután díszvacsora következett, melynek keretén belül a dalárda új tagjait szentelték fel. Majd pedig rövid kis műsorszámok és 10 óráig tartó tánc szórakoztatta a jelenlé-vőket.

Verseny és verseny

*

Egyes maradi gondolkodók az emberi haladás fő serkentőjének a szabad ver-senyt tekintik. A szabad verseny világá-ban azonban mindenki mindenki útjában áll és valamennyien arra törekednek, hogy a másikat kiűtve, annak helyébe üljének. Az ilyen rendszertü verseny menthetetlenül a legkíméletlenebb foggal és körömmel folytatott harcra vezetett, amelynek során a dolgozó népet kegyetlenül kizsákmá-nyolták.

Egészen más a szocialista verseny. A Szovjetszövetség eddigi három ötéves ter-venek kivételével a világ megdöbbé-ntetve tapasztalta, hogy az óriási méretű terveket nemcsak hogy idejére befejezték, hanem sokszor még jóval a kitűzött idő előtt. Ez a szocialista verseny eredménye volt. Minden beszédnél ékeesebb bizonyít-ék amellett, hogy az emberi haladás leg-főbb feltétele nem az egymáson kímélet-lenül keresztülgázoló, gátlást, erkölcsöt

nem ismerő verseny, amely végeredmény-ben elnyomáshoz, gyűlölethez vezet, ha-nem a szabad világ valóban nemes, sza-bad versenye, amely a társadalom javát, fejlődését biztosítja.

A gyakorlat azt bizonyította, hogy a szocialista verseny példátlan mértékben fejleszti ki az egyénben a vállalkozási sze-lemet, a kezdeményező készséget, talá-lékonyt és becsvágyat, emellett segítőkészséget, nemes versengési vágyat éb-reszt a közösségben.

Egyes gyárak, sőt szakmák és falvak ilyen versenyét honosították meg nálunk is a felszabadulás után. Ezek eddig is szép eredményeket mutattak fel. Május elsejére és a közelgő győzelem napjára tűzték ki többnyire a versenyek eredményének ki-hirdetését. A május elseji felvonuláson a közönségnek is alkalma volt meggyő-ződni az egyes üzemekben elért eredményekről, amelyek rendkívül biztatóak a jövőre.

tént Zetelakán. Lukács Lajos zete-lakai lakos késő este nagy kutyauagást hallott. Amikor nem szűnt meg, kiment érdeklődni, hogy mi van. Ebben a perc-ben golyó találta. Katonapuskából származott golyó. Mivel tudták, hogy régi ha-ragosának, Szécs Gergelynek van ilyen puskája, letartóztatták. Kiderült, hogy a gyilkosságot tényleg ő követte el.

— Sakkverseny rádió n keresztül. Június 19—22-é között zajlik le az utóbbi idők egyik legérdekesebb sakkver-senye a Szovjetszövetség és Anglia leg-jobb sakkjátékosai között. A versenyzők nem utaznak Moszkvába, hanem rádió n keresztül bonyolítják le a versenyt. Az első ilyen sakkverseny a Szovjetszövetség és az Egyesült Államok között folyt le.

— Halálra ítélt hőhéro. A dachau amerikai katonai bíróság a volt haláltábor 28 órát ítélte kötél általi ha-lálra az általa elkövetett tömeggyilkos-ságok megtorlásaképpen.

— Moszkvában meghalt Bar-ta Lajos. Moszkvában meghalt Bar-ta

Lajos, az egyik legnagyobb magyar műn-kásíró. Barta a huszas évek száműzetése során Bukarestben, majd Kolozsvárt volt újságíró, később Bécsben, Pozsonyban, Londonban dolgozott, végül Moszkvában telepedett le, ahol élénk irodalmi tevé-kénységet fejtett ki. Halála hatvanöt éves korában következett be.

— Válsági járvány Ausztriá-ban. Bécsből jelentik, hogy egész Ausz-tria területén példátlan válsági láz dühög. A válókereseteket tulnyomó részben nők adják be birodalmi német férjeik ellen, hogy visszanyerhessék osztrák állampol-gárságukat. Az osztrák nők ugylátszik most már nem kívánnak német állampol-gárok lenni.

— Tulsok a gyapju és gummi Amerikában. — Az Egyesült Álla-moknak komoly gondot okoz a hihetetlen mennyiségű gyapju és gummi, amelyet nem tudnak értékesíteni és amely roha-mos árzuhanáshoz vezet. Illetékes gaz-dasági körök az árak megszüntetésén fáradoznak, hogy az árzuhanást megaka-dályozzák.

MŰVÉSZET ÉS MŰVELŐDÉS *

Meghalt egy halhatatlan

tagja a magyar Akadémiának dr. Horger Antal a szegedi egyetem volt magyar nyelvészeti tanára, akinek nevét örökké őrizzük a magyar irodalom története. Ő volt az a tanár, aki József Attilát, ko-runck legnagyobb magyar költőjét elít-totta attól, hogy magyar szakos tanár le-hessen. Horger Antaltól írta József Attila nevezetes versét a „Születésnapomra” cí-műt:

Lehettem volna oktató,
nem ily töltőtől kopotat
szegény
legény.
De nem lettem, mert Szegeden
eltanácsolt az egyetem
fura
ura.
Ha örül Horger Antal ur,
hogy költőnk nem nyelvtant tanul
sekély
e kéj.
En egész népemmel fogom
nem középisikolás fokon
tani-
tani!

A szegedi egyetem fura ura meghalt e hó 14-én és miután József Attila verse már 1936-ban híre emelte nevét, a költő-vel együtt lassan országos hírré lett, s a költővel együtt elindult a világhírnév felé, a halhatatlanságba. Néhány nappal Hor-ger Antal halála előtt az Akadémia egy csomó tagját Kazinczy-díjjal tüntette ki és a kitüntetettek között szerepelt Horger Antal tanár ur neve is. Akik tudtak erről, megrökönyödtek. Azt lehetett volna gon-dolni, hogy talán az Akadémia azt jutal-mazza a tanár ur működésében, hogy ut-ját állva József Attilának, nagyobbra kényszerítette, mintha tanár lett volna be-lőle. Ezt a feltevést azonban tarthatatlanná tette az, hogy a díjjal kitüntetett többi akadémikusok egész társasága egyszerű, szürke ember, különösebb érdem és külö-nösebb gonosz ártalom nem teszi őket nevezetessé. Halhatatlan csak egy volt közöttük: Horger Antal. Mért tette hát vele az Akadémia ezt a méltánytalanságot.

A budapesti közönség élénk ér-deklődést tanúsít a zene iránt. Mig jelen-leg csak 20 százaléka jár rendszeresen hangversenyre, 65 százaléka szívesen ven-né, ha munkahelyén vagy annak közelé-ben hallgathatna zenei előadásokat. A könnyű és komoly zene híveinek száma körülbelül egyezik. Maga is zeneművelő, a közönség egynekedre; megkedveztek családijában 30 százaléknak van hangsze-re, 60 százaléknak rádiója. A rádióhall-gató közönség közel 50 százaléka első-sorban zenét hallgat, 20 százaléka híre-ket, 14 százaléka szindarabot, a többi 10 százaléka egyéb műsorszámokat.

Brassói mozgó k műsora:
Aro: Az arany kapu. — Astra: Egy sziv megáll (magyar film). — Capitol: A véres folyó (II rész). — Corso: Mag-dolna (magyar film). — Lumina: Ma-cario a törvényszéken. — Redut: Az arany kapu. — Scala: Tízezer dollár.

A csíkszeredai fürdőértékeztetésen

Nagyszabású munkatervet dolgoztak ki a székellyföldi idegenforgalom fellendítésére

Csergő Konrád gyógyászművelő polgármester a Gyilkostó környéki üdülőtér helyzetét ismerteti. Beszámolójából kitűnik, hogy a nyaralóépületek nagyrészt kifosztottak és mindössze néhány maradt olyan állapotban, hogy üdülőket lehessen elhelyezni benne. Rámutatott arra, hogy a Gyilkostó jelenlegi élszigetisége és a közlekedési lehetőségek teljes hiánya csaknem lehetetlenné teszi a gyilkostói telep üzembehelyezését.

Oláh Péter, a MNSZ országos alelnöke, a marosföldi üdülőtér helyzetét ismerteti, majd Frank Miklós mérnök Hargitafürdőről számol be. Elmondja, hogy az utóbbi évek alatt korszerű gépkocsikat építettek a Hargitafürdőhöz és több korszerű szállodát építettek. Sajnos, ezen a fürdőtelepen is nagy károkat okoztak a hadműveletek. Bejelentette, hogy Csikinegye vezérőse az egyik épületben a vármegye alkalmazottai részére üdülőotthont akar létesíteni. Indítványozza, hogy a székellyföldi idegenforgalom központját, központi fekvésénél fogva Csíkszeredán állítsák fel.

Bardócz Dénes, a csíkszentimrei fürdőt ismerteti, majd általános érdeklődés közepette Szilágyi Ignác Udvarhelymegye főispánja az udvarhelymegyei fürdők helyzetéről számol be. Jelentéséből kitűnik, hogy Homoród-, Király-, Dobogó- és Lobogófürdők egyaránt siralmas helyzetben vannak. A madarasi menedékház rendszerezésén az udvarhelyi Testnevelő egyesületek szorgalmasan dolgoznak. Ugyancsak sokat szenvedett az Udvarhely határában levő Szejkfürdő is. Kassai F. Dénes részletesen ismerteti Homoródfürdő helyzetét, majd Márton Sándor dr. megyefőnökhelyettes a maros-tordamegyei fürdőről tart részletes beszámolót. Dr. Csibi Andor a borszéki fürdőről számol be, majd kéri, hogy az egyes fürdőtelepek idegenforgalmi kirendeltségeket állítsanak fel.

Dr. Székely Levente egyetemi tanár, a Bolyai Egyetem megbízottja, a fürdőorvosihiányra hívja fel az érkezőket figyelmét. Bejelenti, hogy a Bolyai Egyetem segítséget fog nyújtani a székellyföldi idegenforgalom megszervezésére. Kéri, hogy a székellyföldi ásványvizet haladéktalanul vegyelemazzék és tekintettel arra, hogy újabb elemeket fedeztek fel, a már régebben vegyelemzett ásványvizet ismét vegyék vizsgálat alá. Bakk Elek dr. (Székelyudvarhely) a fürdőorvoskérdéshez szól hozzá, majd Balogh Edgár felolvassa Suciú Camil nemzetiségi miniszteriumi államtitkár meglehetősen táviratát, melyben az államtitkár mély sajnálkozással fejezi ki, hogy nem vehet részt személyesen az értekezleten, de együttérzéséről biztosítja az értekezlet résztvevőit és hangsúlyozza, hogy a székellyföldi idegenforgalom megszervezését mind a maga, mind a minisztérium részéről a legmesszebbmenő támogatásban részesíti.

Munkások nyaraltatása

Szász István (Brassó) kéri, hogy tegyék lehetővé a kisebb jövedelemmel rendelkezők üdülését és munkások nyaraltatását is. Indítványozza, hogy a bizottság vegye fel a kapcsolatokat az Általános Munkásbiztonsági bizottsággal és a nagyobb iparvállalatokkal, hogy nagyobb arányú nyaraltatási mozgalmat szervezhessenek meg. Kéri, hogy jövőre vezessék be a csekély jövedelemmel rendelkezők részére a havi részletelőfizetéses nyaralási rendszert, hogy ezzel a kiszámított tisztviselők és munkások üdülését is lehetővé tegyék.

Hadios Zoltán mérnök ismerteti a vadászat és halászat idegenforgalmi jelentőségét. Rámutat arra, hogy a csikmegyei vadászterületek olyan egyének birtokába jutottak, akik csak saját anyagi érdekeiket nézik. Kéri, hogy a vadászterületeket vegyék megyei kezelésbe és annak jövedelme a megyét illesse meg. Részletesen ismerteti a vadállomány szomoró helyzetét és erőfeszítéseket ér az orvvadászok és orvhalászok ellen és egyben kéri, hogy az illetékesek kövessenek el mindent a vadállomány megmentése érdekében.

Szatmári Istvánné (Csíkszereda) felszólalása után Borbáthi Samu dr. (Kolozsvár) az Erdélyi Magyar Kárpátgyógyászat nevű bejelenti, hogy az Egyesület legmesszebbmenő támogatását helyezi kila-

tásba. Sámuel Mihály, a MNSZ székellyudvarhelyi szervezetének elnöke indítványozza, hogy az illetékesek tegyenek lépéseket abban az irányban, hogy a sepsiszentgyörgyi textilgyár hatóságai áron bocsásson megfelelő textilanyagokat az üdülőtelepek újabb berendezéséhez.

Felállítják a csíkszeredai idegenforgalmi központot

Avram L. Ion, a tájékoztatásügyi minisztérium idegenforgalmi szervezetének vezérigazgatója emlékezik ezután szóvalra és rendkívül meleg hangon emlékezik meg mind a székellyföldi, mind az ország gazdasági fellendülését elősegítő nagyarányú kezdeményezéséről. Bejelenti, hogy a minisztérium a székellyföldi idegenforgalom fellendítése érdekében Csíkszereda központtal székelly idegenforgalmi központot állít fel. A minisztérium vezérigazgató bejelentését a jelenlévők lelkes taps közepette vették tudomásul.

Balogh Edgár, országos alelnök, bejelenti, hogy szükségessnek tartja, hogy május hónapban Sepsiszentgyörgyön borvíz-értekezletet tartsanak, ahol a székellyföldi ásványvizet kiaknázását és értékesítését

tárgyalják meg. A továbbiakban indítványozza, hogy a nyár folyamán Tusnádfürdőn a vadászati és halászat kérdések megvitatására külön értekezletet hívjanak egybe.

Ezután a Székelyföldi Idegenforgalmi Bizottság megválasztására került a sor. Elnökké Demeter András volt háromszéki megyefőnököt, míg alelnökké Balint Mihály csiki, Szilágyi Ignác udvarhelyi megyefőnököt és Gyárfás Albert dr. háromszéki, továbbá Márton Sándor dr. maros-tordai megyefőnökhelyetteset választották meg. Az elnökségi előadói tisztelet Ferenccs Imre csiki megyefőnökhelyettes tölthette be. Titkárrá Székely Géza dr. választották meg. A Bizottság tagjai: Székely Levente dr. egyetemi tanár (Bolyai Tudományegyetem), Szabadi László (Székely Nemzeti Múzeum), Tompa Miklós szinigazgató (Székelyföldi Színház), Benedek Pál (Székelyföldi Bányakutató Intézet), Bakk Elek dr. (Székelyudvarhely) és Málnási Géza dr. (Marosvásárhely) fürdőorvosok, Hadios Zoltán (vadászat és halászat), Szász István (Brassó, sajtó), Berecz János (Erdőgazdaság), Nagy Rezső (tanügy), Kisgyörgy Tamás (testnevelés), Both Károly (hegymászás), Czikkántori Ottó (testnevelés), Demeter Gyula dr. udvarhelyi almegyefőnök (halászat), Nagy

Viktor (székszeredai), Szatmári Istvánné (Csíkszereda, vendéglátó iparosok), Sturdza Marius dr. (Szováta), Mátyás Istvánné (Tusnád), Csibi Andor dr. és Wild Mihály (Borszékfürdő), Kassay F. Dénes, Both György, Kanabé Sándor és Csergő Konrád (kis fürdőtelepek), Apór László, Lázár Berta és ifj. Páll Antal (borvízfürdők), Metz István dr. (Társadalombiztosító), Horváth Miklósné (Népvédelem), Váro György dr., Székelyudvarhely (jogügyek), Frank Miklós mérnök (mérnöki kar), Nagy Imre festőművész (természetvédelem), Höhn Károly, Veres Dónát, Lőrincz Ferenc, Kisgyörgy Imre, Szolnoki Gyula és Ugrom Sándor (gazdasági ügyek).

A határozati javaslat elfogadása után Balogh Edgár országos alelnök emelkedett szószárra és a Magyar Népi Szövetség országos központja nevében meleg szavakkal üdvözölte a megválasztott bizottsági tagokat, majd Demeter András bizottsági elnök megköszönte az iránta és a Bizottság tagjai iránt megnyilvánult bizalmat és a nagyhorderejű munka megindítására és elvégzésére támogatásukat kérte. Balint Mihály csiki megyefőnök lelkes beszédet intézett a Bizottság tagjaihoz, melyben kérte, hogy támogassák a székelly nép természeti kincsének a kiaknázására irányuló munkákat. Az értekezlet Avram L. Ion miniszteriumi idegenforgalmi ügyosztály vezérigazgatójának zárószavaival ért véget.

Az értekezlet ezután 24 pontból álló határozati javaslatot fogadott el, melynek teljes szövegét lapunk legközelebbi számában közöljük.

Az ausschwitz halálgáz magyar „gázmunkása” leleplezi a náci hullaégető borzalmait

(Budapest.) Most volt egy esztendeje, hogy a német halálgázok egy része felszabadult.

Százával jelentek meg cikkek Auschwitz és a többi haláltábor borzalmairól. De hiteles részletek még nem láttak napvilágot azokról a borzalmakról, amelyek a gázkamrákban és hullaégetőkben történtek.

Popper István az egyetlen magyar, aki élve szabadult ki a gázkamrákból. Ugynevezett „gázmunkás” volt. Többedmagával ő huszokta a gázkamrába azokat a szerencsétleneket, akik törülközővel és szappannal a kezükben arra vártak, hogy a „fürdőbe” és a „fertőtlenítőbe” jussanak.

RIF-szappan és törülköző

Mielőtt az áldozatok ide beléptek volna, RIF-szappant és törülközőt kaptak. A folyosóbol egy másik ajtó nyílt, ennek felirata „Fertőtlenítő” volt. Amikor becsapódott az előcsarnok ajtaja, a zsidó „gázmunkások” kinyitották a fertőtlenítő ajtaját és intették a haláraitételeknek, hogy menjenek be az ajtón. Ekkor tudták meg az áldozatok, hogy a gázkamrába kerülnek.

Amikor tele lett velük a „fertőtlenítő”, rájuk csaptak az ajtót. A terem fölött, a tetőn, két SS príbék csak arra várt, hogy megteljen a helyiség. Nyomban becsukták a felső szellőztető ablakot és a légpincék betonajtójához hasonló légelzáró ajtót is rácsapták a tetőre.

Mielőtt azonban ez megtörtént volna, egy henger alakú kis dobozt dobta rá az áldozatokra. Ebben volt a gáz. Az áldozatok nyomban fűdökölteni kezdték és a legborzalmasabb halállal haltak meg. A két SS-legény az ablakon át figyelte halálhúskájukat.

— És mit csináltak, amikor az áldozatok már meghaltak?

— Vasfogóval és puszta kézzel kellett meg...

Nyilvánosságra hozták az angol-amerikai vegyes Palesztina-bizottság jelentését

(London) A palesztinai kérdés tanulmányozására vegyes amerikai-angol bizottság közzétette jelentését. A terjedelmes emlékirat a zsidóság elhelyezkedési lehetőségével foglalkozik és tíz pontban sorolja fel a megoldásra váró feladatokat.

A bizottság jelentésében mindenekelőtt rámutat arra, hogy a zsidó kérdés egész Európát érinti. Csak erről az egy föld-résről olyan nagy a zsidóság kíváncsora,

a krematórium kemencéjének nyílásán bedobni a holttesteket.

— Hogy tudta ezt megtenni?

— Az első nap kétszer elaludtam. A harmadik napon azonban annyira elálatiasodtam, hogy úgy végeztem a munkát, mintha valami építkezésen dolgoznék. Tudtuk azt, hogy minden harmadik héten elgázolták a „gázmunkásokat” is. De valami életösztön visszatartott bennünket az öngyilkosságtól. Minden huszonegyedik napon azokat égették el, akik égettek, hogy ne maradjon élő tanu.

— Mi a RIF-szappan títka?

— Berlinben készült, állati zsíradékból. Nem emberzsírból! A szappan azonban csak szeton szerepét töltötte be. Mengole, az ördögi tábororvos, akinek egy intése-re halálba küldték az érkezők száz-ezeit, ezzel a számmal ellátott szappannal ellenőrizte az áldozatok sorszáma-t. A szappanba ugyanis szám volt belevésve. A törülközőt és a szappant nyomban leejtet-ték a gázhalállal küzdő áldozatok, azo-ka nekünk kellett kihordani és visszaadni az SS-jöhéróknak. A gázkamrát egyb-ként kétoldaltól szellőztették, és mi csak egy órával később mentünk be a halottak-ért.

A menekülés...

— Hogyan menekült meg?

— Tizenhét évvel ezelő napomra a tizenkét kilométernyi távolságban lévő munkatelepről, haláraitételeket hoztak. Csak csont és bőr volt valamennyi, Lewin Rolf, a Korvin-utóház tulajdonosának unokaöccse, — maga is fogoly — vezette négy zsidó munkással a szállítmányt. En-gem ismert és amikor megmondta neki, hogy már csak három napom van a három hétből és így heivenkét órával később engem is elégetnek, a visszafelé induló kísérők közé csúsztam. Öten mentünk vissza négy helyett. Így menekültem meg...

gyen se zsidó, sem arab állam, hanem a kettő együtt, amelyet helyezzenek nemzetközi gyámság alá. Mindaddig, amíg az ellenségeskedések meg nem szűnnek, tart-sák fenn a mai angol fennhatóságot.

Az arab lakosság életszínvonalát e-meljük fel a palesztinai zsidóság színo-valára és a földirtótevékenység utjánan szabályozzák, hogy az eddigi faji meg-fkülönböztetések megszűnjének. Segítsék elő Palesztina gazdasági fellendülését.

A nevelésügyben hajtsanak végre olyan újításokat, amelyek mind az arab, mind a zsidó nép érdekeit szolgálja.

Utolso pontjában a jelentés a béke me-gteremtésével foglalkozik és kiemeli, hogy az erőszakos eljárásokat mind az arab, mind zsidó részről meg kell szüntetni.

A jelentéssel kapcsolatban már elhang-zott az első bírálat. A londoni rádió je-len-tése szerint illetékes arab körök máris nyilvánosságra hozták, hogy semmikép-pen sem hajlandók Palesztina arab jelleg-ének megszüntetésébe belemenni.

Május elseje megünneplése világszerte

(London) Május elsejét az egész vilá-gon megünneplették, Nagybritanniát ki-véve, ahol a munkásünnep megtartását vasárnapra halasztották el.

Moszkvában szokatlan fényre volt az ün-nepségnek. A Szálin vezértábornagy előtt elhaladó felvonulás hat órán át tartott.

Berlinben 13 évi elnyomatás után elő-ször ünnepelhetett szabadon a dolgozó nép. Ez alkalommal százezres tömegek vonultak ki a Lustengartenbe. Május el-seje egyébként már az új német szocia-lista egységpart rendezésében folyt le.

Franciaországban a felvonuló emberto-megek a Franco-rendszer megdöntését követelték, a szónokok pedig a Rajna-ménte és a Ruhr-vidék kérdésének meg-oldását sürgették.

A belgrádi ünnepségeken a nép hango-sán tüntetett a jugoszláv érdekek mellett és ilyen kiáltások hallatszottak: Velence-Gyula a miénk, Karinhiát követeljük.

Megállapították az ideit tanév végét

(Bukarest, Rador) A közoktatásügyi mi-nisztérium elhatározta, hogy azok a kö-zépiskolák, amelyek mult év október 28-án kezdtek az oktatást, június 15-én, azok az intézetek pedig, amelyek később kez-dték el a tanévet, június 30-án fejezik be ezévből a tanítást.

A 4 és a 8 osztályokban a tanítás 21-én szűnik meg. Minden osztályban a má-sodik félévet június 15-ikével zárják. A hátralevő időt az átvett anyag ismétlése-re, valamint a gyenge tanulók újraszáz-tatására kell fordítani. Ez utóbbiak össze-foglaló szóbeli vizsgát fognak tenni.

